

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:

Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr.
Félévre . . . . . 3 frt 30 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 65 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

Egész oldal . . . . . 20 frt.
Fél oldal . . . . . 10 frt.
Negyed oldal . . . . . 5 frt.

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ VII. évfolyama után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és ké-
rletek intézendők.

Hirdetések felvételnek
ugyanott.

A „Nyittr“ sora 15 kr.

Negyed oldalnál kisebb hirdeté-
seknel a térmérték tekintetbe vé-
tele nélkül minden szó után 5 kr.
számítatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. * Egyes szám ára 15 kr. *
Számoként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Torna- és tüzoltó-egyletünk.

Szabadkán mindenben utolérhet-
lenek vagyunk, ha — mulasztásról
van szó. De csak akkor.

Dalegyletünk volt már több ízben,
a sok mulasztás agyonütötte mindig.
Torna-egyletünk gyönyörű fejlődésnek
indult, szétrobbantotta a mulasztás.
Tüzoltó-egyletünk nem volt, nincs is
kilátás reá, hiszen a hivatalosan szer-
veztetni rendelt tüzoltóságot is seprű a
mulasztás szele már éveken keresztül.

A „Szabadkai Torna-Egylet“
czege szerepel ugyan még min-
dig s szerepelt a mult vasárnapon is
mint országos tornaversenyeket ren-
dező egyesület, de hát mit ér ez?
Pár napra felelevenítik a nevet, hogy
aztán 1 vagy 2 évre ismét letűnjék zaj-
talanul.

Hét-nyolcz évvel ezelőtt a mi
torna-egyletünk megérdemelte hírnevét,
mert betöltötte hivatását. Akkor fül-
desuraink, az ügyvédi, orvosi, tiszt-
viselői kar s a polgár-ág maga is ér-
deklődött a tornaegylet iránt s vidéki
vendégeink a sport világ nevesebbjei
voltak. Az egylet pártoló és alapító
tagjai között városunk előkelőségei is
szerepeltek. Az egylet gyönyörűen vi-
rágzott. Volt tőkepenze, volt beren-
deztett tornahelyisége, volt 5-600
forintot érő szerelvénye. És ma? —
mindez elkallódott. Az egylet nevét
használják egyesek, de egylet nincs.

Milyen különbség volt az 1882.
évi és az 1888. évi versenyek között!
Akkor lelkes közönség, taps, ezer-
nyi ember, vidékiek, helybeliek, fő-
városiak.

TÁRCZA.

Milán király válópöre, az elválás okai és következményei.*

A fenti czimen irt egy érdekes brochu-
ret Anonymus, melyből mutatványul adjuk
a következőket:

„Pikáns dolgokat ebben az ügyben ke-
resni nem lehet. E válópörben nem a férj
és a feleség, hanem a király meg a királyné
szerepelnek. Csakis politikai okok idézték
elő, hogy az események ilyenénképen fejlődtek.
Milán király mély gondolkodásu, tapin-
tatos államférfi, aki számolt vele, hogy lépé-
sének mily következményei lehetnek. Ha e
lépést mégis megtette, ez csakis azt bizo-
nyíthatja, hogy az uralkodót nagyfóntosságú
és elkerülhetetlen okok kényszerítették rá,
hogy e lépést Szerbia érdekei tették szük-
séssé.

Mert Natália királyné olyan politikát
folytatott, olyan törekvéseket támogatott, me-
lyek királyi férje politikájával egyenes ellen-
tétben állottak.

Előrelátható volt, hogy a hitvestársaknak
ez a mélyreható, politikai antagonizmusa
végre is szakításra fog vezetni.

Mint hogy a királyné a maga jószántából
nem akart lemondani fia neveléséről, Milán
királynak módot kellett keresnie, hogy a
most még minden beolvas iránt fogékony

* Budapest, 1888. Márkus Samu könyvnyom-
dája; ára 20 kr.

Ma? Senki. Néhány fiatal athléta
áll a küzdőterem, vendég nincs, s a
szórakozni vágyó közönség is többit
unatkozik, mint mulat.

A legutóbbi tornaverseny arról
győzött meg minket, hogy ezek az
országosnak hirdetett versenyek nem
is versenyek, hanem csak — tor-
n a g y a k o r l a t o k. Az ilyen gyar-
korlatokra pedig nem kíváncsi a pub-
likum.

A torna-egyletnek életet kell
adni. Komolyan kell a szervezéshez
látni s komolyan gondolkozó férfiak-
nak kézbe venni az intézet vezetését.
Szükségünk van reá.

Torna- és tüzoltó-egylet kell Sza-
badkának.

Sorakozzanak!

Vegye kezébe ez ügyet az egy-
let élén állott egykori elnök, hívjon
össze a régi tagokból mielőbb egy ér-
tekezletet s támassza fel az elgyen-
gülésben kiszenvedett egyesületet úgy,
hogy az megerősödve, önkényes tüz-
oltó csapattal is gyarapodjék. Ez ér-
deme lenne az egyesület volt elnöké-
nek s visszavivná az egylet is egykori
országos jó nevét, nem lennének ver-
senyei lealacsonyítva így, amiként azt
a mult vasárnap is láttuk.

A mult vasárnap tartott palicsi torna-
versenyekről hosszabban referálni nem igen
érdemes. Közönség az egykorhoz mérten
nagyon kevés volt.

Eredménye a következő: Célverseny
Palicsról Szabadkára és vissza; indultak nyol-
czan; győztes lett igen szépen Horváth Dező
59 p. 11 mp. alatt; második Szagmeiszter
Gyula 60 p. 28 mp. Az előbbi bajnokjelölt
lett. — Bajnoki távuszás 3000 méterre. Tom-

trónörökös ne maradhasson abban a környe-
zetben, melynek gondolkodásmódja káros
hatással lehetne egykori uralkodói jövőjére.

Hosszas, hiábavaló tárgyalás, hosszú,
nehéz küzdelem után a király elhatározta,
hogy elválik nejétől, akit rajongva szeretett.

A nagy lépés megtörtént, de Milán
király még azután is keresett módot békés
kiegyezésre.

Lovagias ajánlatokat tett Natália ki-
rálynának, melyeket még az oroszbarát el-
lenzéki pártok is elfogathatóknak tartottak.
Nos, a királyné visszautasította az ajánlatokat,
ami fölött még az uralkodónó hívei is ki-
fejezték sajnálatukat.

De még most sincs kizárva az a lehe-
tőség, hogy az ügy békés elintézését nyer.
A királynének rossz tanácsadói vannak, olyan
tanácsadói, akik lelkiismeretükre vajmi ke-
veset hallgattak.

I.

Hol volt, hol nem volt . . . Így le-
hetne kezdeni a regényt . . .

A Balkánfélsziget hét országának kellő
közepén volt egy kis fejedelemség, melynek
trónján ifju, lelkes, minden ízében derek fe-
jedelem ült.

Milán fejedlemnek már trónja elfog-
lalásakor is az volt az eszményképe, hogy
visszaállítsa a hajdan híres szerb csárok or-
szágát, mely a magyar nemzettel együtt ál-
lott szemben egykor a délvidékről özönlő
török hordákkal.

De Milán fejedelemnek más missziója
is volt akkor . . .

csak Gusztáv e távolságot 66 p. 48 mp. alatt
usztá be; második Montalion Lajos 98 p.,
utána Szántó Ede 98 p. 45 mp. — Gyors-
uszásban 100 (méter) hat induló közül első
lett Vécsei Samu 1 p. 45 mp. alatt. Délután
akadályuszás (500 m.) első Tomcsák Gusztáv
9 és fél perc, második Vécsei Samu
10 és fél perc alatt. Súlydobásban első
Matkovics Miklós, második Vermes Lajos.
— Növendékek versenyében győztes Péics
István. Sikversenyben (1600 méterre) ki-
tűnő első bajsai Vojnics Lakács, jó második
Pleszkovics. A vasparipaverseny győztes baj-
sai Vojnics Béla, második Péics János. Ugró-
versenyekben győző Matkovics Miklós baj-
nokjelölt. Kardvívás feszült érdeklődés mel-
lett folyt. Fellegi Antal kétszeres bajnokjelöltön
kétes diadalt nyert Milassin Andor. 3000
méteres gyaloglás Porgásra, első Péics János.
A nagy vasparipaverseny győztese Vojnics
Béla, vígásversenye Radány. Paracsetich Félix
főispán, az ajándékokat beszéd kíséretében
osztotta szét a győztesek közt.

Utóhangok

a zentai tanító-gyűlésről és néhány indítvány.

Olvastunk a helyb. „Ellenzék“ legutóbbi
számában tanítóinknak Zentára utazásáról és
sajnáljuk: hogy czikkirő oly hamarosan be-
fejezte sorait, pedig gyanítjuk: hogy még
többit is tudott volna a zentai tanító-gyűlés
lefolysáról mondani. A megszakított fonat
tehát, amennyire tudjuk, mi folytatjuk. Nem
szándékunk a gyűlés teljes leírását adni, mely
inkább szaklapokba való; időnk sincs erre;
— minket inkább csak saját városunk tan-
ügye, saját tanítói járáskörünk és tanítóink
viselt dolgai érdekelnek.

Mindazokkal együtt, akik figyelemmel
kísérik el. tanügyünk fejlődését, mi is fáj-
dalommal értesültünk arról, hogy a szabad-
kai tan. járáskör öszi és tavaszi gyűlésére
a tavalyi kizűtött 4 kérdés megfajtesse véget
összesen 3 írásbeli dolgozat érkezett be,

Kulturát adni népének, a műveltség
egy bizonyos fokát elterjeszteni a nép között,
mely aanyira elmaradt a nyugat mögött,
hogy ugyancsak nagy léptekkel kellett ha-
ladnia, hogy utolérhesse, vagy csak megkö-
zelithesse is a nyugatot.

Eközben kezdődik a kis regény . . .
Az ifju fejedelem, a szép férfias alak
meglátott egyszer egy tündért, mikor a
szomszéd állam fejedelméül volt látogatón-
ban. Mondják, hogy ez az eset nem vélet-
lenségből történt.

A tündért valahonnan Délorszorszá-
ból hozták el s az nem volt más, mint a
szép Kecsko Natália kisasszony. Ereiben egy-
szerű katona vére kering. Apja Kecsko Vla-
dimir egyike azoknak az orosz katonáknak,
akik koronás asszonyok szeszélyeinek kö-
szönhetik rangjukat . . .

Előbb Pétervárott volt, utóbb a krimi
háborút küzdötte át s végül nőül vett egy
Stourdzsa hercegnőt, a Romániában hatal-
mas Stourdzák egy sarját.

E házasságból származik a szép Kecsko
Natália, aki már az első pillanatban elbű-
völte a fiatal szerb fejedelem szívét. Azt
beszéli, hogy e két ifju lelket is a politika
hozta össze, de ez mellékes . . .

Annai bizonyos, hogy ez a házasság, —
mindegy, bárki óhajította is létrejöttét — és
annak idején maga Milán király nem tudta
elégé áldani az eget, hogy létrejött a szö-
vetség közte és Natália között.

A toposideri kastély kertje, a széles-
levelű platánok, thuyák, cyprusok boldog-

egyik egy csantavéri el. tanítótól Pozsonyi
Bélatól, kettő pedig Völgyi Lajos helybeli
kisdédvőtől.*)

Jól van az így, nem találja ezt a mi
tanítói karunk megalázónak önmagára —
szemben más járáskörök munkásságával?
Vagy talán a tan.-gyűléseket a törvény nem
az önképzés, az üdvös verseny és okulás, a
nevelésügy előmozdítása végett, hanem csu-
pán a kéjuztatgatás, a bankettezés meg bá-
lazás végett rendelte? Avagy talán a mi
tanítóink oly szakképzettek, annyira mege-
tették kanállal a tanügy terén a bölcseséget,
hogy több már nem is fér rájuk, s az már
egészen fölösleges nekik?

Szó sincs róla, sőt ellenkezőleg.

Különöseu ifjabb és egyáltalán ama
tanítóinkat értjük itt, akik kaszinókban, kor-
teskedésekben, névnap és egyéb eszem-
iszom vendégségekben, disznótörökben, kár-
tyakompanyákban stb. nagyhangon teszik a
törvényt, itélnek munkásabb, szakképzettebb,
folyton munkálkodó, de szerényebb társaik
fölött; fölvozt szemöldökkel és leirhatlan
önteltséggel lenézik azokat; de tanítói tanács-
kozmányokban, különösen a szaktárgyak és
kérdések megvitatásánál, vagy láthatatlanok,
vagy ha már muszáj ott lenni, ugymély
bölcsességgel hallgatnak, ha pedig ezt s a
— nekik — száraz kérdések és egyéb ne-
velésügybe vágó tételek vitatását hallgatni
megunták, egyszerűen ott hagyják a gyűlést
és mennek a szabad levegőre, vagy a sörös
pohár mellé fölüdülni.

Akinek nem inge, ne vegye magára.

Reméljük, hogy akik nem így tesznek,
nem veszik rossz néven ebbeli panaszunkat.

Mind a három értekezés — mivel több
nem is volt — a zentai tanítói nagygyűlésen
leendő fölulvasásra egyhangulag ajánlatott
és ott zajos helyeslés között föl is olvasta-
tott, de csak kettő, mert Völgyi Lajosnak
„Enektanítás a népiszkolában“
című dolgozata a nagygyűlésről elmaradt.
Hogy miért; annak egy kis története van.

*) Meg is lön különböztetve Völgyi bácsi mun-
kásságáért. Szemtanuk állítása szerint hazajövet egye-
dül ő ült a bakon a kocsis mellett, a többiek mind a
hátsó ülésben.

ságról is tudnak regélni . . . Olyan boldog-
ságról, mely csak nagyon ritka szokott lenni
a trónuson.

A boldogság három évig tartott és meg-
szűnt akkor, mikor Milán király szíve ki-
rálynéjának igazi koronát adott, ország-világ
előtt egy kis állam uralkodónőjévé tette a
szép asszonyt.

Közbeesett a szerb-török háború . . .
A fiatal fejedelem, aki népevel együtt
adófizetője volt a török szultánnak, 1875-ben
kezdte meg népe felszabadításának munkáját.

A szerb fölkelés világtörténeti esemény
jellegével bír, mert itt kezdődik a nagy bal-
káni erupció, ez volt a kezdete annak a
végtelen harcznak, mely a hanyatló félhold
és a diadalmas kereszt között kizűrt és
melynek vége még ma is beláthatatlan.

Hogy mit tett Milán király e háború
alatt, azt tudjuk.

Valóságos hősiességet tanusított a har-
czokban . . .

Hogy a czár közbelépett, annak a többi
közt nagyon közelálló okai is vannak.

A szép fejedelemasszony folytonos sür-
gönyváltásban állott a czárral s azt mon-
dák, hogy neki nem csekély része van abban,
hogy az orosz hadsereg közbelépett . . .

Ez volt Natália első lépése Orosz-
szág felé . . .

A harcok után Szerbia királysággá
lett s a függetlenség első diadala egy koronás
volt, mely Milán fejét és egy diadém, mely
Natália bámulságot hajfűrtjeit díszítette . . .

Az elemi iskolai énektanítás, illetőleg annak meggyökösítése, különösen pedig városunkban elmaradottsága oly égető és elszomorító, hogy — ha nem találkozott volna szakferfiu, ki ennek orvoslását megsürgesse, — ezt immár magának hatóságunknak vagy az érdekelteknél kellett volna tenniük.

Évek hosszú sora óta látván ezt Völgyi ovodás bácsink, segíteni óhajtott s amennyire ez egy ember buzgalmatól és csekély szabad idejétől telhetik, segített is az énektanítás ily szomorú elhagyatottságán, szülővárosa javát, különösen pedig a gyermekeknek az ének és dal általi szivnemesítését óhajtván előmozdítani.

Gymnáziumunknál 7 évig pótolta ő ingyenes műkedvelésből hegedűjével és orgonálásával az akkor még ott hiányzó énektanítást és énektanítást s eszközölte hathatósan ezen odaadó és önzetlen működése által ott a gymnázium rendes énektanár alkalmazását. Így tesz évek sora óta ovoda utáni kevés szabad óráiban, mikor mások üdülni, szórakozni mentek s mindig csak ingyen, szíveségből, oly el. iskolákban is, ahol erre őt a hegedülni nem tudó tanítók fölkérték. De mivel egy ember csak egy ember s már több éve beteges, később majd csöndes ember is lesz, az ifju nemzedék iránti szeretete s az elemi énektanítás iránti buzgalma megiratták vele az énektanítási értekezést, melyben élénk színekkel ecseteli az elemi iskolai énektanítás szükségét s annak meggyökösítését több helyein, mi hozzátettük volna: leginkább Szabadkán a törvény egyes parancsa ellenére történt elhanyagoltságát; ez elszomorító körülményre s ennek orvoslására föl hívja a megyei tan. közgyűlés, a tanfelügyelő s a községek figyelmét; végül pedig elősorolja az elemi énektanításhoz tartozó vezér és dalkönyveket.

Ezen tárgyilagosan és nagy lelkesedéssel kidolgozott s a helyi lapokban is közzétett értekezés csak azért nem olvastott fel a tavalyi bezdáni megyei tan. nagygyűlésen, mert nem küldetett be szabályszerűleg a közgyűlés előtt 15 nappal a megyei központi választmányhoz és így minden vál. tag nem olvashatta el; — de kitézetett — a hasonlóan Völgyi bácsink által ajánlott: „az ovoda és elemi iskolák közötti viszony”-ról szólóval együtt az ez évi zentai megyei tanítógyűlésre 1-ső és 4-ik kérdésül.

Hogy a vidéki tagokból álló megyei közp. választmány mégis nem Völgyi bácsinknak ezen nagyon is korszerű dolgozatát ajánlotta a zentai nagygyűlésen leendő felolvasásra: annak okául azt hallottuk emittetni, hogy ez nem az énektanítás módszeréről, ABC-jéről szól. Hát erre azt jegyezzük meg, hogy a kérdés nem is szorosan a módszer mikéntjét tüzte ki tárgyalásra, hanem röviden így szól: „Az énektanítás az elemi iskolában” és így bárki is jogosítva volt más oldalról is e korszerű tárgyhöz alaposan, érvekkel hozzászólani. Hiszen aki énekelni vagy hegedülni nem tud, vagy elégedte, annak az ének tan. módszeréről beszélni annyit, mint a vaknak a színekről, — aki pedig tud s ezen tantárgyat és módszereit a képezdében elég ideje is volt 3—4 év alatt megtanulni, annak elég, ha a legújabb és jobb vezér és segédkönyveket felsoroljuk.

Sokkal közelebb áll és elfogadhatóbb ama főtévedés, hogy a központi választmány tagjai — köztük talán a mieink is, nem akarták és így nem is engedték a sokakra ké-

nyelmentlen kérdést szellettetni; mert hegedülni, éneket tanítani vagy nem akarnak, vagy nem tudnak, újra tanulni pedig egy kissé kényelemszerető.

Jöjjenek csak városunkba a közp. vál. vidéki tagjai, — a mieink ugys tudják, csakhogy jónak látták elhallgatni — s ám kezdjék meg vizsgálódásaikat mindjárt a beltérben, hol nem számítva az inas- és kereskedelmi iskolákat, van 7 tanterem, 9 fi és leányosztály és látni fogják, hogy e 9 osztály közül tudunkkal a lefolyt tanévben is csak az 5-ik fiuosztályban tanította az éneket a törvényes rendelet eszerint itt már 2—3 szözlamban is igen szép eredménnyel az ifju Rutkay István helyettes tanító, valamint az öreg Szikra 2. fiuosztályában. Völgyi bácai hasonló eredménnyel, — régi szokása szerint — szíveségből.

A többi beltéri osztályokban sehol! Ugyanez az arány áll a kültéri és a tanyai iskolákban is, hogy talán a 10 ujjunkon is összeszámíthatók azon el. fiu- és különösen leány-osztályainkat, ahol az ének rendszeren, a törvény egyes parancsa szerint tanítatik; holott ezen tantárgy már mindjárt a szabadságharc után a német tanrendszer alatt is követeltetett; a képezdében az ének, hegedű, orgona, zongora rendszeren tanították; a növendékek zenevizsgára szorították s ezekből rendes jegyeket kaptak. Az 1868. népokt. törvény hozatala óta pedig az ének, hegedű és zongora a többiekhez hasonló és most már országos törvény által kötelezett tantárgyak, melyeket jelenleg 4 évig tanulnak a képezdészek; fölmentés pedig ezek tanulása alul nem adatik.

(Vége következik.)

Sport.

Topolyán, az uradalmi vásártéren 1888. augusztus hó 20-án, azaz szent István napján az ottani önkényes tüzoltó-egylet javára nagy népünnepet tartatnak.

Az ünnepély sorrendje:
1. Megjutalmazása egy férfi és egy nő cselédnek, kik becsületes-ségükkel, hűségükkel és szorgalmukkal kitűnnek. — Jutalma egyiknek is, másiknak is 2 drb arany.

2. Lovverseny. Futhat lovasa által szőrén megülve minden topolyai polgár ember lova, ha az már legalább 1 évig a nevező tulajdonát képezte. Távoóság 2000 méter. Első díj 3 drb arany, második díj 2 drb arany, harmadik díj 1 drb arany.

A 2-ik és 3-ik számú verseny között a maga eredetiségében láthatók lesznek Sándor orosz. czár és Vilmos német császár lábnyomai Peterhofban.

3. Szamarverseny. Futhat minden négylábú szamár. Távoóság 1000 méter. Első díj 3 ezüst forint, második díj 2 ezüst forint, harmadik díj 1 ezüst forint.

4. Versenyfutás. Részt vehet benne minden ép-kéz-láb ember. Távoóság 200 méter. Első díj 3 ezüst forint, második díj 2 ezüst forint, harmadik díj 1 ezüst frt. Az ügyetlenebbek jutalma egy oldalokés versenyírtaik részéről.

A 4-ik és 5-ik verseny között megtekinthető lesz a világhírű szent István templom Bécsben.

5. Póznaműzés. Műszhat mindenki, de csak a póznán, föfelé. A pózna

sabb indokai voltak, melyek a királyt a legnagyobb mértékben elkeserítették . . .

Milán király ugyanis idők multával arra a tapasztalatra jött, hogy a királyné saját politikát folytat az országban, mely egyenesen ellentétben állott azzal, amit az ország érdeke megkövetelt.

Egy királyné, aki politikáz! . . . Két eszme küzdött itt egymással. A király pártja a jövő biztosságért — Ausztria-Magyarország mellett . . .

Natalia és pártja a szláv egységért — Oroszországgal együtt . . . Natalia királyné és pártja kaczerkodott a czárral . . . Az orosz követ nagy becsben állott a szerb királynénál és a szerb udvarnál egy időben nagyon magas fokra emelkedett az orosz befolyás . . .

Szerbia délvédékén megjelent a gördülő rubel s ott történtek is kísérletek arra nézve, hogy Milán királyt trónjától megfosztás s helyébe Nataliát kiáltás ki regenskirálynénak és a kis Sándor trónörökösét koronázzák királylyá . . .

A mozgalmat sikerült csirájában elfojtani . . .

Milán király pedig csodálatos hősiességgel türt tovább, türt, hogy a saját közelében egy hatalmas párt működjék, melynek élén saját hitvese, a szép szerb királynő állott . . .

El akarta kerülni a nyilvános botrányokat és még lehetségesnek gondolta, hogy a dolog békés megoldást nyer . . .

Egészen másképp történt . . .

tetejére feljutó ügyes mászók közül a 3 első kap egy-egy ezüst forintot.

6. „Kaparj kurta, neked is lesz.” Egy rakás lisztből a belekevert pénzek kiszendődök. Részt vehet benne mindenki. Jutalma kikinek amennyit szájjával felszed.

A 6-ik és 7-ik verseny között bemutatattik a „Jó szív és rozsz szív harca” Budapestben, a városligeti tavon.

7. Forgó trójjai faló. (Helyesebben fa-szamar.) A két első, ki a forgó állat farkától vagy fejétől a derekáig eljut, kap 1—1 ezüst forintot.

8. Dudaugrás. Egy felfújt dudát állítólag nem lehet ráugorva szétrepeszteni. Meg kell hát próbálni. Szabad ráugrani bárkinek, de csak meztláb. Aki így szétrepeszti, kap egy milliót és 2 forintot.

A 8-ik és 9-ik verseny számok között lesz séta a híres bulervárdokon Parisban.

9. Zsáktutas. Távoóság 50 méter. Első díj 1 ezüst forint, második díj 50 réz krajczár.

10. Társas vacsora. Jelen lehet mindenki ingyen. Aki azonban enni is akar, annak legalább 1 bitang forrest kell leszurkolnia az ünnepély költségeire.

11. Tűzjáték. Soha nem látott fényű római lámpákkal.

12. Tánca. Sátor és szabad ég alatt kivilágos-kivirradtig.

Az ünnepélyvel kisebbszerű ipar- és gazdasági gépkiallítás lesz egybekötve.

Az ünnepély kezdete d. u. 4 órakor, mikor is ágyulövések és ékes zeneszó fogják hirdetni a versenyek kezdetét.

A közönség nagyobb kényelmére ülőhelyek (tribünök) állítanak fel, melyek mérsékelt árakon lesznek használhatók.

Hogy az ünnepélyt valami eső elmosná, arról szó sem lehet.

Miután a versenyek között felsorolt eredeti élvezetek megszerzése tetemes költségbe kerül, az ünnepély költségeihez kiki tehetségéhez képest hozzájárulni sziveskedjék.

A rendező-bizottság.

Törvénszéki csarnok.

(Tóth pörge Imre hőstette.)

Ki ne emlékezne Szabadkán a palicsi rablőgyilkosságra? Alig 3—4 éve, hogy Volli Matyás-ét Tanczos András még két társával megölte, kirabolta s aztán a véres pénze megosztva, elillantak, de elfogattak s törvényt kelle állniok. Az akkori végtárgyaláson általános megdöbbenést keltett ez a bűnügy, hisz a rettenetes munkát csaknem gyermekek végezték el. A legidősebb, Tanczos András 22 éves volt — felakasztották, Tóth pörge Imre azonban nem éret meg az akasztófára s akamaszkorban lévő igénytelen kiűzésű gyermeket élethossziglani fegyházra ítélte a büntető igazságszolgáltatás.

Tóth pörge Imrét Ilavára vitték az állami fegyházba s mig ott szabómesterséget tanult, itthon el is feledkezünk róla.

Nem így ő. Szabadság után vágyott az örökös rab lelke s a még ma is bajszatlan fegyenc nagy dolgokra szánta el magát. Nek már mit vesíteni, — így gondolkozhatott — s társával együtt lázadásra készültek, hogy megrémítsék szászakra menő szabadlúkkal meg egyszer a társadalmat s felbontsák uj-

A szép királyné mindinkább belemerült a politikába, úgy, hogy a király végre belátta, hogy itt erőlyesen kell föllépnie.

Végre a király is kimerült a türesben. Ezer meg ezer alapja volt a kimerülésnek s nemsokára perpatvarkodás merült föl a királyi pár között, mely nyilvánosan megjelent a szerb udvar ebédjén, estélyein, melyeken a látszat kedvéért a királyné még részt vett . . .

Ilyenkor felmerült az ellentét, mert Natalia királyné férjét, a király lealacsonyítólag mellőzte, sőt gunyos megjegyzései nem egyszer a végtelenség felizgatta . . . De a türó király még itt sem feledkezett meg magáról . . .

Csak legbizalmasabb embereivel közölte a király a történeteket . . . Egyenesen, nyíltan elmondott mindent Kriszticsnak. A miniszter több ízben tanácskozott a királynéval és a királylyal és sikerült a nyílt ellentéteket elkerülni . . .

A királyi pár élt tovább egymás mellett, de egymás nélkül.

III.

Most a szép királyné látszólag elcsendesült . . . De csak látszólag; mert titokban tovább igyekezett a propagandát terjeszteti. Ügynökei Szerbiát végigjárták s a legcsodálatosabb regékben istenesítették a szép királynét és a kis trónörökösét és emellett sohasem mulasztották el becsülméit a királyt.

(Vége következik.)

jabbi elfogatásukig is a jogrendet talán széles ez országban.

Ami Tóth pörge Imrén volt vezére s gonosz szelleme a nagy titokban szőtt összeesküvésnek, mely nagy czélokot tűzött ki maga elé. Tervök az volt, hogy szombaton este lámpagyújtáskor felgyújtják a börtönöket s ezzel olyan zavart idéznek elő, melyben legyilkolhatják az öröket s az igazgatót, kit szenvedélyeik egész vadságával gyűlöltek.

Ezt megelőzte és egyuttal lehetetlenette a csütörtöki vérengzés, mely 11 órakor történt. Kovács József igazgató ekkor ment be a szabóműhelybe, hol a legveszedelmesebb gonosztevőket, számrá nyolcvan szoktatnak a becsületes munkához.

Az előszobában Pörge Tóth Imre állott az igazgató elébe, kihívó mozdulattal egy darab szalonját tartva eléje, ezt kérde a dühtől tajtékozva: Hát kinek való ez? embernek vagy kutyanak? Ez volt kezdete a majdnem negyed órág tartó rémes jelenetnek. Az igazgató nyugalmát megőrizve, csak annyit kérdezett a fegyencztől: hogy mer keud velem így beszélni? Pillanat alig mult el az igazgató és a fegyencz rövid párbeszéde között, midőn Pörge Tóth Imre előrántva a keblén rejtgetett hosszú kést, az igazgató felé szurt.

A teremben a dolgozó fegyenczeket kívül ekkor csakis a felügyelettel megbízott Baráh fegyőr volt jelen. Ez ragadta meg nagy erővel a szurás közben a fegyencz karját, ki látva, hogy most már, mielőtt az igazgató ellen szőtt gonosz tervét valósíthatná, előbb a fegyőrrel kell végeznie s így a késél megzurta Baráthot. A vér megpillantása jeladás volt a fegyenczeknek, hogy most már fejezzék be gonosz munkájukat. Pillanat alatt tíz fegyencz rohant a munkaasztaloktól Baráthoz, hátulról megragadták s elvetétek tőle töltött fegyverét.

A szuronyval, valamint a fegyenczeknél rejtgetett késekkel husz sebet ejtettek az izmos fegyőrön, ki eddig el ugyan, de erős természete mellett sincs remény áhólas, hogy az orvosi tudomány és a gondos ápolás megmentsék. Az igazgató helyzetét ez rendkívül megnehézítette. A vészharangtól távol állt és élete attól függött, hogy hamarabb elérje azt, mit a fegyenczek Baráthtal végeznek.

A fegyenczek közül Vas Sándor és Jovicz Pörge Tóth Imre védelmére siettek, bárman küzdtek a fegyőrrel s e közben az igazgatónak sikerült meghuzni a vészharangot, ami megmentette életét. Jovicza, amint meghallotta a vészharang csengését vadul odakiáltott cimboráinak: nyuzzatok meg az igazgatót. A vészharang szavára teljes fegyverzettel három fegyőr rohant be a terembe, Pasák József; Mahota és Hangák, nyomukba tödült vagy hetven fegyencz a szabóműhelyből.

Ramületes dulakodás támadt az örök és fegyenczek között. A egtöbbonel kés volt s a fegyőrök bár használtak fegyveröket, nem tudtak megfékezni a lázadókat. A vérengzés szünelhelynél több sebből vérezve pár perc mulva Pasák József fegyőr életelenül terült el, másik két társa pedig életveszélyes sebeket szenvedett. Az igazgató bámulatos magatartást tanusított s ez dön-tötte el, hogy az illavai fegyház egész személyzete megmenekül: a fegyenczek adáz dihetől. Szebetől vérezve, higgadt nyugalommal állott bátran a lázadók között, háta mögött Hoszter, a várpalotai kilenczszeres rablőgyilkos és Savanyu Józsi megvetőleg nézték a dühös megszarlást, melybe nem avatkoztak bele.

A vészharang kongására a katonaság is elősietett, de az igazgató megtiltotta, hogy löjjenek s így az igazgatónak a nehéz helyzetben megörzött hídvegre sok életet mentett meg. A majdnem negyedórág tartott harcban a fegyőrök kötelességük önföldözdo teljesítésével tüntek ki. Igazi hősiességet fejtettek ki a fegyenczek ellenében, akik emberfeletti erővel támadtak rájuk.

A katonaság nagy nehezen tudta a fegyenczekről elszedni késeiket s a fegyőrök fegyverét, mig végre sikerült a lázongókat megfékezni s a vérengzőket heves ellenállás után a magánzárkákba vonszolni. Hajszálon függött, hogy a lázadás csu án a szabóműhelyben dolgozó fegyenczekre szorított, mert a fegyenczek, kiket a cipész-műhelyben foglalkoztatnak, neszt vették a dolognak s itt Mich nevű fegyencz akarta fellázítani társait.

Ez az ember valóságos szónoklatot tartott, appellált arra, hogy kinek szeme, lelke van, az nem hagyhatja társait, mikor veszedelemben vannak. Itt egyik fegyőr lélekjelenléte volt határozó, mert a fegyenczek már vad üvöltéssel helyeselték Mich szónoklatát s villogó késekkel rohantak ki felé, midőn a fegyőr rájuk zárta az ajót. Sietségében Szlávki fegyőr is becsukta velök. Ez holtra ijedve könyörgött a fegyenczeknek, kik azt kiabálták, ily nyomorult szegény embert nem bánanak és mikor az ajtó megnyílt, kidobták a teremből.

A katonaság e teremből is elfogta a lázítókat, kik magánzárkákba csukattak. Ko-

vács nejeének azt vitték hírül, hogy férjét le-
szúrták s e hirre a szegény asszony halálos
beteg lett. A lázadás teljes leverése több
órát vett igénybe. Azonnal jelentést tettek
az igazságügyminiszterhez. Az előzetes ki-
hallgatásokat Baross Antal illavai járásbíró
tette, a további vizsgálatot a trencsényi tör-
vényszék eszközölte s valószínű, hogy a mi-
társadalmunkból kiragadott Tóth pörge Imre
most már megtalálja amit keresett, — a z
a k a s z t ó f á t.

Színészetünk.

A szabadkai színházat az őszön kez-
dő színi-évadra tudvalevőleg Csóka
Sándor, a nálunk már előnyösen ismert
színházgató nyerte el. Csóka társulata ez
időszertől szép pártolás mellett Esztergom-
ban működik, honnét Erdélybe teszi át mű-
ködési területét, mielőtt városunkba bekö-
szöntene.

A társulat, — mint Esztergomból ír-
ják, — kiváló erőkből áll, minden szerep-
kőr a legszigorubb igényeknek megfelelőleg
van betöltve. Az igazgató mindent elkövet,
hogy a közönség teljes pártfogását a társulat
részére kivívassa, a legvalószínűbb mű-
sorral rendelkezik és a legújabb darabokat
mutatja be a közönségnek. A napokban P.
Haraszi Hermin és ennek férje Páffy Gy.
a szegedi színház tagja léptek fel vendég-
képpen Romeo és Julia, Armány és szere-
lem és a Vasgyárosban. P. Haraszi Hermin
esztergomi születésű s ez alkalommal mu-
tatta be magát először szülővárosa színpad-
ján. A két vendég játéka tetszett a közön-
ségnek s a bucsu-előadás alkalmával egy
szép koszorút nyújtottak a fiatal művésznő-
nek. A társulat tagjai közül a legkiválóbb-
ak: H. Szabó Ilka, B. Szöllőssy Ilon, Fó-
ris Pista, Balázs Sándor, Szirmainé, Breznuj
Géza, Ujj Ferkó.

Adjá Isten, hogy a rossz hírek, melyek
a tavaszon Csóka Sándor idejével meg-
előzték, valótlannak bizonyuljanak.

X.

CSARNOK.

Meglepetés.

Nem lehet az ember fából, kiváltképpen,
ha bakamondur fészül rajta. Hiába, még s
csak különös érzés az, mikor valaki kiszabadult,
a cibibek tömegéből és felszappant közvitéznek.
Hiszen már Petőfi is megengedte, hogy
nagyobb ám a közkatonák a pléhgalléros
tábornok uraknál.

Kovács Miska is érezte ennek a nagy
mondásnak igazságát és azért végtelen meg-
vetéssel tekintett alá a cibibil népségre. Egyetlen
kivételt képezett Törzsök Anna, aki azzal
érdemelte meg ezt a kitüntetést, hogy először
is szakácsné, másodsor jó szakácsné, harmad-
szor pedig csinos szakácsné.

Vitézünk megszerette a derék leányt,
aki szívesen fogadta udvarlását. Igaz ugyan,
hogy a „nagyága“ megiltott minden férfi-
látogatást, de hát azért baka a baka, hogy
kijátssa az ellenségét és így megtörténhetett,
hogy Miska barátunk mindennapos, azaz
mindeneset vendég volt Annánál.

A napokban azonban szörnyű dolog törté-
nt. Hogy, hogy nem, a jószívű szakácsné
még a reudesnél is jobban traktálta meg
szíve választottját. Különösen a boradag
volt hatalmas. Vitézünk csakhamar jókedvre
kerekedett és rögtönözni kezdett.

Anna csendre intette, de Miska csak
azért is eldaldolta:

Fáj a szívem, majd megszakad,
Elvénnek, de nem szabad.
Nem szabad, mert semmim sincsen:
Hat vas lénuung minden kincsem.

Azért hogy én baka . . .

Tovább nem énekelhetett. — Torkán
akadt a szó.

Az ajtó kinyílt és megjelent a nagy-
ága, aki meglehetősen pongyola-öltözetben
sietett a konyhába és magasra tartva a lám-
pát, kutatta a dalnokot.

— Mi történik itt? — kérdi ijedt han-
gon. A szakácsné úgy megrémült, hogy szólni
se mert, Miska vitéz azonban összeszedte
erejét és erejétől telhető stellungba vágva
magát, megszólalt:

— Jelentem alásan, nem történt semmi.

— Ah, mit keres maga itt? Anna! nem
megiltottam magának, hogy szeretőt tartson!

— Jelentem alásan, én nem vagyok az
Anna szeretője. Én a Borcsa szeretője vagyok.

— De hiszen Borcsa már a múlt hé-
ten itt hagyta a szolgálatot.

— Jelentem alásan, engem itt feleltett . . .

Amint Kovács Miska a kaszárnyába
beszélte, a nagyága nagyuehezen megbö-
csájtott a szakácsnénak is, a vitéznek is,
akik most már szabadon találkoznak.

Közgazdaság.

Forgalom-kimutatás 1888. évi ju-
lius hóról a szabadkai kereskedelmi és ipar-
banktól Szabadkán: Pénzkészlet: a múlt
hórol 16.933 73. Bevételek e hónap 313,522-90.
Összesen 330.456-63. Kiadások e hónap
319.367-38 Maradvány 11.089 25 Betételek
könyvecskére: állag a multhórol 411,572-33.
Betételek e hónap 57,971 36 Összesen
469,543 69. Kivételek e hónap 62,248 76.
Maradvány 407.294 93. Előlegezett e hó-
ban 4,618 50. Összesen 37,026—. Vissza-
fizetett e hónap 1,611—. Maradvány
35,415—. Leszámítolás: a) bankszerű
váltak. Állag a múlt hórol 360,048-71. Lesz-
számított és visszleszámított e hónap
166,853 55. Összesen 526,902-26. Visszafizet-
tetett e hónap 147,064-68. Maradvány
379,837-58. b) hitelutaladomosi váltók. Állag
a múlt hórol 48,819—. Leszámított e hó-
ban 14 235—. Összesen 63,054—. Vissza-
fizetett e hónap 13,200—. Maradvány
49,854—. Összes forgalom: 709,947-79.

**A gyümölcsfák nyári trágyá-
zása.** A gyümölcsfákat reudesen csak ösz-
szel, télen és kora tavasszal trágyazzák,
ellenben a nyári trágyázás igen kevés em-
bernek jut eszébe, pedig a gyümölcsfák
terméketlenségének főoka sokszor éppen az,
hogy nyáron meg nem trágyazzák őket. A
jövő évi gyümölcsüregyek tudvalevőleg már
az ez évi júliusban képződnek s ezek kép-
ződését kell a trágyázással előmozdítani. De
a nyári trágyázás e mellett az idej gyümölcs
lehullását is akadályozza, tehát kettős célja
és haszna van. A gyümölcsfák trágyájának
egyik igen lényeges része a káli, minéltogva
azt egy kis légenyvel és foszforsavval a
nyári trágyázáshoz is előnyösen használhat-
juk, de nem szabad figyelmen kívül hagyni
azt, hogy a káli (kaimit) erős hatású sókat
tartalmaz, minéltogva ugy alkalmazandó,
hogy nagyobb mennyiségben a gyökerekkel
közvetlenül ne érintkezzen. Ezt legegyszerűs-
ben ugy akadályozhatjuk meg, hogy a fa
körül koronájának megfelelő körben jó mély
árkot ásunk, vagy 0-75 — 1 m. mély lyuka-
kat furunk s a trágyát ezekbe tevén, jó sok
vizet öntünk rá. A legtöbb esetben 1 rész
légeny, 2-3 rész foszforsav és 4-6 rész
káli felel meg a célnak. A légeny és káli
főképp a fa és rügy fejlődését, a foszforsav
pedig a gyümölcs fejlődését mozdítja elő.
Az árokban vagy a lyukakban levő trágyára
azért kell sok vizet önteni, hogy a föld alsó
rétegeiben egyenletesen szétoszassék s hatása
annál biztosabb legyen. A korona kerületé-
nek megfelelő távolságban pedig azért kell
a trágyát a földre juttatni, mert a fának
finom szivőgyökerei nem annyira a törzs
közeliében, mint inkább a tányér kerületében
vannak.

HIREK.

**A szabadkai „Achilles Sport-
Egylet“** 1888. augusztus hó 12-én, tehát
ma délután Palicson nagy velozcipéd ver-
senyt rendez, mely a múlt vasárnapi ver-
senyeknél érdekesebbnek ígérkezik, annyival
is inkább, mert a közönség türelme nem
lesz a végtelékig kimerítve a többször unal-
massá vált hosszadalmasságokkal.

Kitüntetés. Fehér Ipoly tanácsos és
főigazgató azon kitüntetésben részesült, hogy
Bajorország középiskoláiról irt művét király
asszonyunk és a regens herczeg kegyesen
elfogadták.

Necrolog. Gróf Ségur Ágost, a hely-
beli huszárezred alezredese, e hó 4-én 48
éves korában elhunyt. A boldogultat 6-án
délelőtt 10 óraker rangjához méltó katonai
díszpompával ezer meg ezer főre rugó nép-
tömeg kíséretében vitték ki a vasuti állomá-
shoz, honnét tetemeit Morvába szállították.
Béke poraira!

Gyászrovat. Dr. Milkó Izidor jeles
képzettségű irt és városi árvaszéki derék
ülncünköt megrendítő csapás érte. A rajon-
gásig szeretett atya, dr. Milkó Lipót nyugal-
mazott kórházi orvos, városszerte köztisztelet
és kedveltségnek örvendő, kipróbált jellemű
polgár e hó 6-án életkora 69-ik évében el-
hunyt. Az özvegy szül. Schaffer Johanna mély
bánatában két derék fia Henrik és Izidor
osztakoznak. Általános részvét melletti teme-
tése e hó 9-én d. e. 10 óraker ment végbe,
mely végisztességben városunk színe-java
megjelent. A szomorú esetről a következő
gyászjelentést kaptuk: Özv. dr. Milkó Li-
pótné szül. Schaffer Johanna ugy maga,
mint fia Henrik és Izidor nevében fájdalom-
tól megtört kebellet jelenti feledhetetlen
férjének, illetőleg apjuknak dr. Milkó
Lipót, nyug. kórházi főorvos és Szabadka
város virilis bizottsági tagjának élte 69.
boldog házasságának 38. évében f. hó 6-án
éjjeli 11 $\frac{1}{4}$ óraker rövid szenvedés után
történt gyászos elhunytát. Halálát keserűk
még testvérei: özv. Vágóné sz. Milkó Eszter,

özv. Baschné sz. Milkó Rozália és Milkó
Szlámon nejevel és gyermekeivel; sógorai:
özv. Milkó Vilmosné, özv. Rosenberg szül.
Schaffer Julia, Blau Simonné szül. Schaffer
Emma férjével és gyermekeikkel és számtá-
lan rokonai, barátai és ismerősei. A boldo-
gult hült tetemei folyó hó 9-én d. e. 10
óraker fognak a helybeli izr. sirkertben el-
takarítottai. Szabadkán, 1888. augusztus hó
7-én. Örök béke lebegjen a legjobb férj, a
példás atya és rokon drága hamvai felett!

Hazafias tett. Korbay, kulai ügy-
véd, 5000 frtos alapítványt tett oly czéllal,
hogy annak kamataiból 3 néptanító, kik
Bácsmegeye németajku községekben, a ma-
gyarnyelv terjesztése körül nemcsak az is-
kolákban, de a társadalomban is legtöbb ér-
demet felmutatni képesek, — jutalmazassék.
Követésre méltó nemes tett.

Szeretett, családított, meghalt, ez
a három szó Kecskés Mari egész életének
leírása. F. hó 10-én d. e. a fiatal leány re-
volverral szíven lötte magát. A szinte hi-
hetetlen esetet senki nem látta, csak d. e.
10 óraker, amikor a cseléd a leány szobá-
jába akart bemenni, tudták meg a szörnyű
valóságot. A leány az ajtó előtt, a padozaton
niár halva volt. A szerencsétlen leányt el-
csábította egy fiatal szerb földbírtokos, há-
zasságot ígért neki s ez törbe ment. Az
eredmény nem maradhatott el, a szerelem
meghozta a maga gyümölcsét, a lelketlen
csábító pedig cserben hagyta kedvesét, aki
várandó szegénye elől a halálban keresett
és talált vigasztalást, két élet vért hagyva
volt kedvesének emlékeztetül. A megrendítő
csapást szenvedett család gyászjelentése a
következő: „Kecskés Antal és neje szül.
Kákonyi Teréz fájdalomtól megtört szívvel
jelentik forrón szeretett leányuk Kecskés
Mariskának f. évi augusztus hó 10-én
d. e. 10 óraker élte 19-ik évében történt
gyászos elhunytát. A megboldogultat siratják
még testvérei: Antal és neje szül. Hoffmann
Emilia, József és Ilona; nagyanyja szül. Va-
sut Katalin, ugyszintem számos rokonai és
barátai. A boldogult lelke üdvérett augusztus
11-én d. e. 9 óraker lesz az engesztelő
szentmise a szt. Ferenczrendiek egyházában
a Mindenhatóknak bemutatva A hült tetem
pedig ugyanaznap délután 5 óraker lesz az
u. n. bajai sirkertben levő családi sírboltban
örök nyugalomra helyezve. Szabadkán, 1888.
augusztus 10-én. Béke hamvaira!“

A „Szabadkai Kereskedő-Ifjak“
társulata által f. hó 4-én megtörtént tánc-
vizalom alkalmából a következő felülfizeté-
sek eszközöltettek: Kereskedelmi és ipar-
bank 5 frt, Kunetz testvér urak 4 frt, Fürst
László ur 4 frt, Decsy Dezső ur 1 frt,
Schönstein és Holtzer urak 1 frt, Kunetz
Mór ur 1 frt, Kóvecz Ilona urhölgy 1 frt,
Schlesinger Sándor ur 1 frt, ifj. Geiger
Márk ur 1 frt, N. N. 1 frt, N. N. 1 frt,
Vojnics Sándor ur 80 kr., Kuluncsics An-
dor ur 50 kr., összesen 22 frt 30 kr. A
sorsolásnál következő nyerő számok
huzattak ki: 979., 685., 778., 752., 329.,
792., 275., 267., 52., 22., 16., 787., 543.,
799., 424., 1010., 801., 982., 902., 757.,
765., 786., 696., 946., 343., 992., 244., 75.,
462., 249., 171., 537., 490., 507., 114., 867.,
60., 692., 495., 1094., 192., 111. végre
Birkáss Gyuláné urnő ó nagysága által fel-
ajánlott tárgyat az 1064. számú sorsjegy
nyerte. A nyereménytárgyak Kammerer Mi-
hály ur üzletében az eredeti sorsjegy vissza
szolgáltatása ellenében átvehetők. A f. hó
20-ig át nem vett nyereménytárgyak a tár-
sulat javára esnek. A sorsjátékra nyeremé-
nytárgyakat adakoztak: Birkáss Gyuláné urnő
ó nagysága, Sztokovits Dusan ur, Joó Ká-
roly ur, Hoffmann Ferencz ur, Maurer Ede
ur, Schlesinger Sándor ur, Puketz Kálmán
ur, Roth Albert ur, Löw Izidor ur, Weisz
Antal ur és Ilgen Ágoston ur. Fogadják az
összes adakozók, valamint azon t. hölgyek is,
névszerint Jets Vilma, Vass Luiza, Csepella
nővérek, Vincze Katicza, Weisz Berta, Gross
Mariska, Doro Teréz, Siflis Viktor, kik a
sorsjegyek elárúsításán ezáltal a társulat jó-
vedelemzaporításain fáradoztak, a társulat
legmélyebb köszönetét.

Kívánatra imitt szívesen bizonyítjuk,
hogy tanítóinknak a zentai t. gyűlésre uta-
zásáról szóló cikket, mely a „Szabadság“
ból térszűke miatt kimaradva az „Ellenzék“
mult számában közöltetett, nem szabadkai
tan. járásköri tag irta. Csodáljuk, hogy erre
az író nevé keresők már a cikkek hangjából
és irányából rá nem jöttek. Egyébiránt ajánl-
juk figyelmükbe a jó és jóhiszemű emberek
amaz elvét: hogy ne azt keressük: ki mondta,
vagy irta, hanem azt, hogy: mit, — ha jó
az, fogadjuk el; ha hibás, csafoljuk meg.

A színházi szubvenczió kérdésre
vonatkozólag Kuluncsics József v. főjegyző
hosszabb előterjesztést adott be a tanács-
hoz, melyre legközelebb visszatérünk még.

Országos vásárok: Halason aug.
26-27-én; Zupanyán aug. 26-28-án; To-
polyán aug. 26-27-én; Mokrinban 23-26-án
Titelben aug. 19-20-án Ó-Futakon aug.
12-13-án; Becskereken aug. 9-12-én fog-
nak az országos vásárok megtartatni.

Iparosaink figyelmébe. Kis-Kun-
Halas város hatóságától kapott értesítés sze-
rint az otáni országos vásár a naptárakban
jelzett rendes napokon, vagyis augusztus 26.
és 27. napjain fog megtartatni.

A figura. Határozott tudomásunk van
róla, hogy szépen rajzoló főmérnökünk a
főplébánia lak renoválásához a tervet Kolo-
nics Félix vendégüljében levő kis kalitkáról
másolta. Aki kétkedik benne, tessék meg-
győződést szerezni.

A dinnye évad beállt, a piaci élel-
miszerek vizsgálata kell, hogy sűrűn eszkö-
zöltessék, mert a kofa-asszonyosságok a tökö-
t is diannyében adják s ha valaki a zöld gyü-
mölcsöt elfogadni vonakodik, durva sérte-
getések teszi ki magát. Rendőrség? — nincs,
pedig oda állandóan egy konstáblerre van
szükség.

**A budapesti állami közép-ipar-
iskolában** (VIII. kerület, Sándortér, 4 sz.)
a beiratások szeptember hó 1-ől napjától 10-dik
napjáig tartanak.

Mult héten jelezve volt, hogy
egy gyermekhulla találtatott, melyről kon-
statáltatott az, hogy élve született. A lelket-
len anya, ki szegényét így módon akarta
kikerülni, megérdemelt büntetésének elvé-
tele végett már átadatott a kir. ügyész-
ségnek.

Bíró Teréz 2 éves kis leányka Vám-
teleken magára hagyatván, egy vízzel telt
gödörbe belé fult. A gondatlan szülők ellen
az eljárás folyamatba tétetett.

A szabadkai Polgári Olvasókör
folyó évi augusztus 19-én, Szent István napja
előestéjén (vasárnap) a városligetben társas-
vacsorát rendez. Belépti-jegy ára 1 forint.
Jegyek előre válthatók augusztus 18-ig be-
zárólag a „Polgári Olvasókör“ helyiségében,
továbbá Illés, Vojnics és társai, Bittermann
József, Roth Salamon és Berényi Lajos ke-
reskedéseiben. Kezdeté este 7 óraker.

Palicsfürdő hiányairól ez közle-
ményünk folytatása jövő számrá marad.

Elvi határozat iparügyben. A
földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi mi-
niszterium közelébb hozott határozatából ki-
folyólag: állandó tüzeti helyül az ipartörvény
45. §-a szerint szétszedhető sátor is szol-
gálat. Az ipartörvény 45. §-a föltételezi
ugyan, hogy az iparos, illetőleg kereskedő
állandó üzleti helyet tartson, de ez intézkedés
nem azt jelenti, mintha e helyiségnek épít-
kezés szempontjából kellene állandó jellegű-
nek lennie, hanem az iparos vagy kereskedő
és szerint bejelentheti azt is, hogy a be-
jelentett helyéről az árusítást szétszedhető
sátorból eszközöli.

Felelős szerkesztő és kiadótuladonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

PILZENI SÖR

a pilzeni polgári serfőzdehől.

Alapított 1842 évben.
Mint a fentti serfőzde nek magyarországi képviselő-
lője, azon helyzetben vagyok ezen sört vidékre
transito $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ hecto nagyságu horidokban
vagy $\frac{7}{10}$ literes palackokban (25 palacktól
feljebb) olcsóbban mint eddig adni.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
3-2 Megrendelések intézendők:

Löffelmann Vilmos
magyarországi képviselőhez
Budapest, V., Thonet-udvar.

413/87. v. k. sz.

1-1

Árverési hirdetmény.

Atulirott kiküldött végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. § a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy a
szabadkai kir. járásbíróság 7874/88.
számu végzése által Szabadka város
közönsége javára Nagy Teleki Ferenc
alperes elleni o. é. 1046 frt 78 kr.
tőke és jár. iránti ügyében végrehajtás
alkalmával bíróság lefoglalt és 1800
frtra becsült lovak, sertések, gabona
és gazdasági eszközökből álló ingóságok
nyilvános árverés után eladatnak, mely
árverésnek Kelebián, alperes lakásánál
leendő eszközlése 1888. évi augusztus
hó 18-ik napjának délelőtt 10 órája
határidőül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok
ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladatni fognak.

Szabadkán, 1888. évi augusztus
hó 4-ik napján.

Csornyus Zsigmond
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróóság 7585/888. számú végzése által a **szabadkai keresk. és iparbank** végrehajtató javára **Racsmany István és neje** elleni o. é. 100 és 80 frt tőke és jár. iránti ügyében végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 363 frtra becsült butor, ágyneműek és gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak, mely árverésnek a helyszínén (kelebiai pusztán) leendő eszközlése **1888. évi augusztus hó 16-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Szabadkán, 1888. évi augusztus hó 3-ik napján.

Strasser Henrik
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Steiner Miksa** és neje **Dohány Netti** végrehajtatóknak **Kriszán Márk** bajmoki lakos elleni végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (szabadkai kir. járásbíróóság) területén, Bajmok községben tekvő s a bajmoki 343. sz. tjkvben A. I. 371. hr. sz. a foglalt ingatlanra az utóajánlati újabb árverést elrendelte s hogy ezen ingatlan az alapárverésre nézve megállapított 1344 frt kiküldési árban **1888. évi szeptember hó 3. napjának d. e. 10 órájkor** Bajmokon, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez előre letenni.

Kelt Szabadkán, 1888. évi július hó 29. napján.

A szabadkai kir. törvényszék mint telekügyi hatóság.

Kiss József
kir. törvénzékí bír.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróóság 7586/888. számú végzése által a **szabadkai keresk. és iparbank** végrehajtató javára **Racsmany István és Nagy Kisteleki Ferenoz** elleni o. é. 200 frt tőke és jár. iránti ügyében végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 414 frtra becsült 58 drb sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak, mely árverésnek a helyszínén (kelebiai pusztán) leendő eszközlése **1888. évi augusztus hó 16-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Szabadkán, 1888. évi augusztus hó 3-ik napján.

Strasser Henrik
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

Kiskoru **Gabrics Laurát** tulajdon s **Gabrics Félixet** birtokjoggal megillető, a szabadkai 14509. sz. tjkvben 15871²/_a hr. sz. 7 b. 800□-ól s a szabadkai 17885. sz. tjkvben 15871/5. hr. sz. 4 h. 930□-ól és 15871/6. hr. sz. 1 h. 1070□-ól verusicsi szántóföld az árvaszéknek 4071/1888. sz. végzése folytán, **f. hó 19-én d. e. 10 órakor** alulírott hivatalos helyiségében nyilvános árverésen eladatni fog, melyre a vevők meghivatnak azzal, hogy ugyanott az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Szabadka, 1888. augusztus 10-én.

Vojnics Félix
közgyám.

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapított 1845 ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1888. január 1-én az aktívák 430 millió frankra rugtak. — Felosztható nyeresemény-többlet 34.471.813 frank.

A tőke letétek jövedelme 19¹/₂ millió frank, ami az aktívák 5%-át és a tartalék 5¹/₂%-át teszi.

Fennállása óta 1888. január 1-ig a társaság kifizetett: Esedékes biztosításokért . . . . . **272 573,634** frankot. Nyereseményekért és visszaváltásokért . . . . . **278.066,240** „

Az 1887-ben ujonnan felvett biztosítások 553 millió frankra emelkednek.

A társaság Európa fővárosaiban épügy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állított fel. Mután tisztán kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvényesei, a tőke és nyeresemény a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon.

A magyar általános hitelbank.
A pesti magyar kereskedelmi bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignác és fia Budapesten.

Közelebbi felvilágosításokat ad

a, „NEW-YORK“ életbiztosító-társaság igazgatósága,

Budapest, koronaherceg-utca 20. és

L é v a y S i m o n,

a „NEW-YORK“ életbiztosító társaság szabadkai főügynöke I. kör, 434. sz.

Árverési hirdetmény.

Szabadka város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az emített város közvagyont képező, alább felsorolt szántóföldek 5 láncoz részletekben nyilvános szóbeli árverés útján felébeni készpénz fizetés mellett öt évre a kitett napokon reggeli 8 órától kezdve a helyszínén haszonbérbe adatni fognak. És pedig:

- I. **Augusztus 14-én.**
Hajdújárasi . . . . . 104 láncoz.
  - II. **Augusztus 16-án.**
Sáskalaposi . . . . . 272¹¹⁵⁰/₂₀₀₀ láncoz
  - III. **Augusztus 18-án.**
Tompá-kőrösi . . . . . 236¹⁴⁵⁰/₂₀₀₀ láncoz.
- Mely árverésekre a bérelni szándékozók ezennel meghivatnak.
Kelt Szabadkán, 1888. július 29.

A városi tanács.

Árlejtési hirdetmény.

A városi kórház és szegények háza részére 250 drb férfi ing, 250 darab gatyá, 200 drb női és 30 drb gyermek ing, 50 drb női felöltő, 50 drb szoknya, 200 drb ágylepedő és 160 drb vánkoshéj beszerzése határozatván el, erre nézve **f. é. augusztus 13-án d. e. 10 órakor** a városi gazdasági ügyosztály helyiségében árlejtés fog tartatni.

Az árlejtésben résztvenni óhajtók által 200 frt ovadékpénz teendő le készpénz vagy értékpapírokban. Az árlejtés megkezdéseig megfelelő ovadékpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak.

Az árlejtési feltételek a gazdasági ügyosztálynál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Szabadkán, 1888. évi aug. 2-án.

A városi tanács.

ELVESZETT és ELGYENGÜLT férfi-erőt

Tehetlenség!

Biztos segély! A cs. kir. szabaszervi zuhanygyógyintézet dalmazott nemidalmazott (külsőleg használat) már 25 óra alatt, meg ott is, a hol már semmi sem használhat, még az évek óta tartó tehetségtelenséget is. Kellen s észrevétlen gyógymód, tökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőbbkelő professorok és orvosok szaklapok, a legneveltebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyított köszönetíratai — minden édek nélkül ajánlják a szenvedőknek a cari an-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosit. Tulajesen felszerelve és orvosi megbirálás használati utasítással 5 frt 80 kr. titok tartás melletti uegkúldés és a csomagolásnál a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. Rendelési intézet titkos betegségek számára dr. **ALTMANN KÁROLY** Bécs, VII., Máriahilfers-rasse 80.

MATTONI BUDAI KESERÜVIZ

Több kiállításon jutalmat nyert. Kapható minden gyógyszerár és ásványvíz kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

A LEGJOBB SZIVÁRKA-PAPÍR
A VALODI
LE HOUBLON
Francia gyártmány.
CAWLEY és HENRY-től Páris.

Utánasoktól mindenki óvatik.
Ezen papír
Dr. J. J. Pohl, Dr. E. Ludwig, Dr. E. Lipmann
urak a bécsi egyetem vegytani tantrai által legjobban ajánlatik kitzinő minőségű, határozott tisztaságú és minden az egészségnek ártalmas anyagoktól mentesége miatt.
500 PHILLES
FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Bérangy, 1 PARIS

Legjobb asztali- és üditőital.

Hazánk legkedveltebb **savanyuvize**

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főheg. és ő fensége Milán szerb király asztalán rendszer itallul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általános a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-czélokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünköt szives jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES-forrás** kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt ledveltségnek örvend.

Raktár Szabadkán: Farkas József, Aubermann Miklós, Frank Sándor, Illgen Agoston és Sztójkovits Dóme uraknál.